

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತ ಹೊಸ ಶತಮಾನವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಿದೆ. ದೇಶದ ನಿರಂತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎನಿಸಿದ ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಅನಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕಿದೆ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲ ಹಾಗೂ ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಸಮಾಜದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧ್ಯ.

36. ಮಾಹಿತಿ ಕ್ರಾಂತಿ ವರವೇ, ಹೊರೆಯೇ?

ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಪ್ರತಿಫಲ ವರವೇ ಅಥವಾ ಶಾಪವೇ ಎನ್ನುವುದು ಚರ್ಚಾರ್ಹ ವಿಷಯ.

ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ರಾಂತಿ ಆರಂಭವಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ತನ್ನ ವಾಸದ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳ ಚಿತ್ತಾರ ಬಿಡಿಸುವಲ್ಲಿಂದ ಇದರ ಮೂಲ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಟೋಮೊಬೈಲ್ ಉದ್ಯಮದ ಜತೆಜತೆಗೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್, ಟೆಲಿಫೋನ್, ಕ್ಯಾಮರಾ ಹೀಗೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯಿತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ 20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಊಹೆಗೂ ನಿಲುಕದಷ್ಟು ವೇಗ ದೊರೆಯಿತು. ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ, ರೇಡಿಯೊ, ಟೆಲಿವಿಷನ್, ಉಪಗ್ರಹ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಯಾನದಂಥ ಅತ್ಯಮೋಘ ಸಾಧನೆಗಳಾದವು. ಮನುಷ್ಯ ಈಗ ಬೆಳಕಿನಷ್ಟೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಲ್ಲ, ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ನೋಡಬಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತಂದು ಇಡೀ ವಿಶ್ವವನ್ನೇ ಜಾಗತಿಕ ಗ್ರಾಮವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಫಲವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜತೆಜತೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದಾಳಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗೀತನದ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಂಥ ವೈರಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಕೂಡಾ ಇದೇ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಫಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಧ್ರುವಗಳೆಂದರೆ, ಒಂದೆಡೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಮನೋರಂಜನೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ, ಇಂಥ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಕೂಡಾ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾನವನ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಂತೆ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ದುರ್ಬಳಕೆಯೂ ಆಗಿದೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಜೀವನಶೈಲಿ ಬದಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ವರ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊರೆಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಅದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಾನಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಸುಳಿಯಲ್ಲಿ ಮನುಕುಲವನ್ನು ಸಿಲುಕಿಸಿದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇದು ಮನುಷ್ಯನ ಅನಂದವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಾಧನೆಯ ಶತಮಾನ. ಅದರ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಖಂಡಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಪತನ ಈ ಶತಮಾನದ ಇನ್ನೊಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ಬೆಳವಣಿಗೆ. ಇದೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ವಿನಾಶವನ್ನೂ ಕಂಡ ಇನ್ನೊಂದು ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವೆಂದರೆ, ಸೋವಿಯತ್ ಯೂನಿಯನ್. ಒಂದು ಅಣು ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡು ಅದರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟದ್ದು ಕೂಡಾ ಈ ಶತಮಾನ. ಈ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಅತಿಶಿಣ್ಣ ವಸ್ತು ಕೂಡಾ ದೊಡ್ಡದಂದು ಬೀಗುವ ವಸ್ತುವಿನ ನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಲ್ಲದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಅಣುಬಾಂಬ್ ಈ ಶತಮಾನದ ಸಂಕೇತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಇದರ ಜತೆಗೆ ಮೈಕ್ರೊಚಿಪ್‌ನಂಥ ಸಾಧನೆ ಕೂಡಾ ಇದೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಇಡೀ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಒಂದು ಬೀಜರೂಪದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡ ಸಾಧನ ಇದಾಗಿದ್ದು, ಇಡೀ ವಿಶ್ವವನ್ನು ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಸುವ ಯಕ್ಷಿಣಿ ಎಂದು ಕರೆಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಪ್ರಗತಿ ಕಂಡಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕ್ರಾಂತಿ ಆರಂಭವಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಬೇಟೆಯಾಡಿ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ತನ್ನ ವಾಸದ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚಿತ್ರಗಳ ಚಿತ್ತಾರ ಬಿಡಿಸುವಲ್ಲಿಂದ ಇದರ ಮೂಲ ಆರಂಭವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಾತು ಆರಂಭವಾದಾಗ ಇದು ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಪ್ರಾಚೀನ ಸಮಾಜ ಮೊದಲು ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊರೆದು, ನಂತರ ಮಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ತಾಳೆ ಗರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಕಾಗದಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವ ಮೂಲಕ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಾವನೆಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಾಡಲಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ ಮರದ ಅಚ್ಚಿನಿಂದ ಮುದ್ರಣ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಚಲಿಸುವ ಟೈಪ್‌ಗಳಿಂದ ಅದರ ಯಥಾ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮೂಲಕ ಕಾಗದ ಹಾಗೂ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮುದ್ರಣವೂ ಆರಂಭವಾಯಿತು.

ಪುಸ್ತಕದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಬೇಗನೇ ಅರಿಯಲಾಯಿತು. ವೇದ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಧರ್ಮಪದ ಎನ್ನುವುದು ಪುಸ್ತಕ, ಬೈಬಲ್ ಅಥವಾ ಕುರಾನ್ ಕೂಡಾ ಪುಸ್ತಕಗಳೇ. ಬೆಕಾನ್ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, "ಅದು ಇತರರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೀಜವನ್ನು ಬಿತ್ತುವ, ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಿಯತವಾಗಿ ಮೂಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿವೆ". ಪುಸ್ತಕ ಎನ್ನುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒಬ್ಬನ ಸುರಕ್ಷಿತ ಅಥವಾ ಸಂಘರ್ಷದ ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮವಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುವ ಮಾಧ್ಯಮವೂ ಹೌದು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಚರ್ಚೆಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇವುಗಳ ಪ್ರಸಾರದ ಮೇಲೆ ನಿಷೇಧ ಹೇರಿ, ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ಮುನ್ನವೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದ ಘಟನೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಮುದ್ರಣ ಸಂಶೋಧಕ ಗುಟೆನ್‌ಬರ್ಗ್ ಹಾಗೂ ಆತನ ಸಹಚರರು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ.

ಈ ಸಂವಹನ ದೈತ್ಯ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲೇ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿತು. ಆಟೋಮೊಬೈಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಜತೆಜತೆಗೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಫ್, ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಮರಾ ಶೋಧನೆಯೂ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ 20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಊಹೆಗೂ ನಿಲುಕದಷ್ಟು

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ವೇಗ ದೂರಯಿತು. ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ, ರೇಡಿಯೋ, ಟೆಲಿವಿಷನ್, ಉಪಗ್ರಹ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ಯಾನದಂಥ ಅತ್ಯಮೋಘ ಸಾಧನೆಗಳಾದವು. ಮನುಷ್ಯ ಈಗ ಬೆಳಕಿನಷ್ಟೇ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಕೇಳಬಲ್ಲ, ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲ ಮತ್ತು ನೋಡಬಲ್ಲ. ಆತ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ನೀಡಿ, ತನ್ನ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವೇಗವನ್ನು ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥ ಎಲ್ಲ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡಲು ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡಗಳ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳೇ ಇರಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಿಡಿದಿಡಬಹುದಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಬಿಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಸಂವಹನ ಮತ್ತು ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನಡುವೆ ನೇರ ಸಂಬಂಧವೆ. ಯಾವುದೇ ಭದ್ರತಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದು. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಳಜಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಕುಟುಂಬ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಎನಿಸಬಹುದು.

ಇಂದಿನ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲವಾದ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳು ಇದರ ಹರವು ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದು ಹಲವು ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದೆ. ಇಂಥ ಕ್ರಿಯಾಗುಂಪುಗಳು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಯಾರಿಗಾಗಿ ಆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಅಂಥ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಮಗ್ರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಲುಪಿಸುವುದು ಕೂಡಾ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಹತ್ವದ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ.

ಆಧುನಿಕ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಾದ ಟೆಲಿವಿಷನ್, ರೇಡಿಯೋ, ವಿಸಿಆರ್/ ಕೇಬಲ್ ಟಿವಿ, ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಇಂಥ ಮಾಹಿತಿ ವರ್ಗಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಇದರ ಜತೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಯಸೂಚಿ ನಿಗದಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ, ತರಬೇತಿ, ಕ್ರೋಢೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಗಾಯಿಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಜನಪ್ರಿಯ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸೌಲಭ್ಯ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ಜಗತ್ತು ಇನ್ನೂ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು, ಕಲ್ಪನಾತೀತವಾದ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸರಬರಾಜು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದಾದ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು. ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಗಳು ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ದೊಡ್ಡಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮುಖ ರಾಜನಿಕ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೇ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜತೆಜತೆಗೆ ಇದನ್ನು ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಇವೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಸಕ್ರಿಯ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ರೇಡಿಯೋ ಹಾಗೂ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಆದರೆ ಇದರ ಆರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ಆಸೆಯನ್ನೂ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಸಮಾಜದಿಂದ ಸಹಕಾರ ದೊರೆಯದೇ ಇದ್ದಾಗ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದರ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಹಿಟ್ಲರ್ ಮತ್ತು ಗೊಯೆಬೆಲ್ಸ್ ಅವರು ರೇಡಿಯೋವನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದ, ಒಬ್ಬ ನಾಯಕನ ಅಥವಾ ಒಂದು ದೇಶದ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲು ದುರ್ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಪೌರಾತ್ಯ ಯೂರೋಪ್‌ನ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ದೇಶಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಈ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೇಡಿಯೋ ಹಾಗೂ ಟೆಲಿವಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಯೋಜನೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು, ಜಾರ್ಜ್ ಓರ್ವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಜನರ ಚಲನವಲನಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಗಾ ಇಡುವ ಸಾಧನವಾಗಿಯೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು.

ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿ ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ಓರ್ವೆಲ್ ಬರೆದ "ಸಾವಿರದ ಒಂಬತ್ತನೂರ ಎಂಬತ್ತನಾಲ್ಕು" ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಬಂತು. ಜತೆಗೆ ಜಗತ್ತಿನ ದೊಡ್ಡಣ್ಣನ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಳಿದ. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ಆರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆತನೇ ಇಲ್ಲವಾದ.

ಆದರೆ ಇದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಎದುರಾದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ವಿಘಟನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಹಾಗೂ ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಇಡೀ ಪೌರಾತ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿಫಲವಾದದ್ದು. ಅಗತ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಜನರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಯಾವ ಪ್ರಚಾರಾಂದೋನಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಜನರು ತಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ವಿಫಲವಾದದ್ದನ್ನು ಮನಗಾಣುವಲ್ಲಿ ಉಪಗ್ರಹ ಸಂವಹನ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿತು. ಉಪಗ್ರಹ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಜಾಲಗಳು ಬಮಡವಾಳಶಾಹಿ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇ ತಡ; ತಮ್ಮ ಮುಖಂಡರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದರೋ ಅದನ್ನು ಜನ ಸಾಕ್ಷಿ ಸಮೇತ ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲೇ ಕಾಣುವಂತಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉಪಗ್ರಹ ಸಂವಹನದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧ ಹೇರಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಪ್ರಯಾಣ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು. ಸೋವಿಯತ್ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಯಶಸ್ಸಿನ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆ ದೇಶದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿ ತಾವು ಯೋಜನೆ ಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಏನು ಪಾಠ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಧೈರ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಿಕೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನಾ ಲಹರಿಯನ್ನಂತೂ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡರು.

ಇಂದು ಉಪಗ್ರಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮಗು ಕೂಡಾ ಯಾವ ಚಿಕ್ಕಾಧಿಪತಿ ಕೂಡಾ ಒಟ್ಟಿಯನ್ನೂ ಉಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಸಂವಹನ ಎನ್ನುವುದೇ ಅಂತಿಮ ರಾಜನಾಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಇದರ ವಿರುದ್ಧ ನಿಲ್ಲುವ ಧೈರ್ಯ ಯಾವ ಚಿಕ್ಕಾಧಿಪತಿಗೂ ಇಲ್ಲ ಎನಿಸಿದೆ.

ಹಾಗೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಎನ್ನುವುದು ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುತರುವ ದೇವಕನ್ಯೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅದರ ಸಂಶೋಧಕರು ಕಂಡುಕೊಂಡಂತೆ ಅದು ಜಾಗತಿಕ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ,

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಎನ್ನುವುದು ಅದರ ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಸಿನಿಮಾದಂತ ಅಸಾಧ್ಯ ಕನಸುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮೂರ್ಖರ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಅದು ಕೇವಲ ಪಲಾಯನವಾದಿ ಸೂತ್ರವನ್ನಷ್ಟೇ ನೀಡಿದ್ದು, ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ. ದುರದೃಷ್ಟವೆಂದರೆ ಅದು ಸಾಧಿಸಿದ್ದು, ಬದುಕಿನ ವಿಭಿನ್ನ ಮತ್ತು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳುಬಾಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು.

ಮಾಧ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಮಾಹಿತಿ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮನೋರಂಜನೆ ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಮಿಶ್ರ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಗಂಭೀರತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಹೊಂದಿದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂಲಭೂತವಾದಿ ಸಮಾಜಗಳು, ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದು, ಕೃತಿಕಾರರ ಮೇಲೆ ದಾವೆ ಹೂಡಿ ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದು ಹಾಗೂ ಕೃತಿಕಾರರನ್ನು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿದ ನಿದರ್ಶನಗಳೂ ಇವೆ. ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಚರ್ಚೆಗಳು ಮಾಡಿದಂತೆ, ಮಾಧ್ಯಮಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಕೂಡಾ ರಾಜಕೀಯ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಟೀಕಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇವು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಕ್ತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದುಬಾರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳು, ರೇಡಿಯೋ ಮತ್ತು ಟೆಲಿವಿಷನ್‌ಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಬೆನ್ನು ಹಿಡಿದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಇಂದು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳ ತಯಾರಿಕಾ ವೆಚ್ಚ, ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ತೀರಾ ಅಧಿಕ. ಆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮತ್ತು ಲಾಭವನ್ನು ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ಗಳಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂದರೆ ಜಾಹೀರಾತುಗಳು ಸ್ವಯಂ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ವಾಸ್ತವ. ಜಾಹೀರಾತುದಾರರ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಮಣಿಯದೇ ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನೇ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ತೀರಾ ವಿರಳ. ಆದರೆ ದುರ್ಬಲ, ಅವಕಾಶವಾದಿ ಮತ್ತು ಇಂಥ ಧನದಾಹಿ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಇವರ ಜತೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತಿವೆ.

ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ದೊಡ್ಡ ಹಣದ ಗಂಟನ್ನೇ ಹೊಂದಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ಮನೋರಂಜನಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆಯೇ ವಿನಃ ಅದು ಜನರ ಮನಸ್ಸು ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳಲು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಫ್ರಾಂಚೈಸ್ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ವಂತ ಹಣವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವ ಪಡೆಯುವ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಮೆರಿಕದ ಮಾಧ್ಯಮ ದೈತ್ಯಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಕ್ಯಾನ್‌ಡೆಡ್ ಮತ್ತು ಪಿಕ್ಚರ್‌ಸ್ಟೋರ್ ಸಾಧಿಸಿ ತೋರಿಸಿವೆ.

ಇವುಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ತಲುಪುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಕೆಲ ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಇದು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಅನಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹರಡುವ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಐದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ಹುಸಿನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಈ ಮಾಧ್ಯಮ, ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರ ಗಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮಪಡುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಅಂತೆಯೇ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡಬಲ್ಲ ಯಂತ್ರಗಳು, ಬೆರಳ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದಲೇ ಇಡೀ ಮಾಹಿತಿ ಖಜಾನೆಯನ್ನೇ ತೆರೆದಿಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒಬ್ಬನ ಯೋಚನಾ ಲಹರಿಯನ್ನೇ ಹಾಳುಗಡವುತ್ರೆದೆ. ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಗತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ, ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಅಥವಾ ಅಂತರ್‌ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಘನೀಕರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ವಂಚಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಟೆಲಿವಿಷನ್‌ಗಳು ಕಣ್ಣಿನ ಚೂಯಿಂಗ್ ಗಮ್ ಇದ್ದಂತೆ. ಇದೇ ಆರೋಪ ಹಿಂದೆ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ವಿರುದ್ಧವೂ ಕೇಳಿಬಂದಿತ್ತು. ಅದಾಗ್ಯೂ ಅತ್ಯಂತ ಗಂಭೀರ ಸಿನಿಮಾಗಳು ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟಿನ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಯೋಚನಾ ಲಹರಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ್ದನ್ನು ಕೂಡಾ ನಾವು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಿನಿಮಾ ಎನ್ನುವುದು ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಅತ್ಯಂತ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದ್ದು, ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಾವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿದರೆ, ಕೆಲವು ಅಮೂಲ್ಯ ಕೃತಿಗಳಷ್ಟೇ, ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಚಿಲುಮೆಯನ್ನು ಉಕ್ಕಿಸುವ ಜೀವಜಲವಾಗಿ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕೂಡಾ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾಗುವ ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಕೂಡಾ ಕೀಳು ಅಭಿರುಚಿಯ ಕೃತಿಗಳಾಗಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದಾಗ್ಯೂ ಚೂಯಿಂಗ್ ಗಮ್ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಮನರಂಜನೆಯ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಮೆರಿಕದ ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಜಾಲಗಳಾದ ಸಿಬಿಎಸ್, ಎನ್‌ಬಿಸಿ ಮತ್ತು ಎಬಿಸಿ ಕಳೆದ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್ ನಾಟಕವನ್ನು ಪ್ರಾಯೋಜಿಸಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕ್ಲೆನ್‌ತ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಅವರ ಸಿವಿಲ್‌ಸೇಷನ್ ನಂಥ ಸರಣಿಯನ್ನೂ ಆರಂಭಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಟಿವಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಬಿಬಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ವೈಫಲ್ಯವನ್ನು ಇಡೀ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಿಸುವ ಬದಲಾಗಿ, ಕೆಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ದೂಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಂವಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವೈಪರೀತ್ಯವೆಂದರೆ, ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಬದಲಾಗಿ, ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುವುದು.

ಇಷ್ಟಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ, ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ದಾಖಲಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದು. ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿ ಬೆಳೆಸುವ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಟೀಕೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಅಮೆರಿಕದ ಟಿವಿ ಚಾನಲ್‌ಗಳೇ, ವರ್ಣಬೇಧ ನೀತಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾದವು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಾಮಲನಾಯಿ ಎನಿಸಿದ ಪತ್ರಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇದೀಗ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಕೂಡಾ ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನೇ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕೂಡಾ ಹೊಂದಿದೆ. ಥಾಮಸ್ ಜೆಫರ್‌ಸನ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಂತೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸುಗಮವಾದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮುಕ್ತ ಪತ್ರಿಕಾ ವಲಯ

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ಅಗತ್ಯವೇನಲ್ಲ. ಆಧುನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಬೆಳೆದುಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ನಿಜ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿರುವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹಾಗೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನಡುವಿನ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದೇ ತನ್ನ ಆಯ್ಕೆ ಎಂದು ಜೆಫರ್ಸನ್ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಂದಿ ಅದನ್ನೇ ಇಂದು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಂವಹನ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಜನರನ್ನೂ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಗ್ರಾಮದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಿರುವುದು.

ಅಂತೆಯೇ ಕೆಲ ಋಣಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನೂ ಗಮನಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಮನುಷ್ಯಯನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯಗೊಳಿಸುವ ಯೋಚನೆಯೇ, ತನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂಥದ್ದು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಹಲವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದ ಇದೇ ಉಪಗ್ರಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಲವಾರು ಸಮಾಜಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಂವಹನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಗತಿಯ ದ್ವಂದ್ವವೆಂದರೆ, ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮನೋರಂಜನೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯನ್ನು ಇದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅಚ್ಚರಿಯಾದರೆ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ, ಇದು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವ ಎಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ನೈಜ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ವರವಾಗಿದ್ದ ಆಧುನಿಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇನ್ನೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶಾಪವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆಯೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪರಿಹಾರವಿದೆಯೇ? ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇದೆ. ಇದರ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತವೆಂದರೆ ಟೆಲಿವಿಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಆಂತರಿಕವಾಗಿಯಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕತಾನತೆಯ, ಹಣಗಳಿಸುವ ದಂಧೆಯಾದ ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಸ್ವೀಕಾರಾರ್ಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮನಗಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇದನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಗಂಭೀರ ಚಿಂತನೆ ನಡೆಯಬೇಬಿಬಿಬಿ. ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣವಿಲ್ಲದ ನೈಜ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಸಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಉತ್ತಮ. ಜನತೆಯ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಅದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಕಾರ್ಯ ಆಗಬೇಕು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಾಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಜತೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ ಪರ್ಯಾಯ ಟೆಲಿವಿಷನ್‌ಗಳು ಖಾಸಗಿಯ ವಾಣಿಜ್ಯ ಉದ್ದೇಶದ ಟೆಲಿವಿಷಿಯನ್‌ಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮುಂದಿನ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಲ್ಲವು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎಚ್.ಜಿ.ವೇಲ್ಸ್‌ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯ ನುಡಿಯುವುದು ಅಥವಾ ಊಹಿಸುವುದು ಕೂಡಾ ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ. ಅಂತೆಯೇ ಈಗಾಗಲೇ ನಿಯಂತ್ರಣ ತಪ್ಪಿರುವ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಪಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಯಕ್ಷಪ್ರಶ್ನೆ. ಮಾನವನ ಜಾಗೃತಿ ಹಾಗೂ ಅವಿವೇಕತೆಲ್ಲ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಬದುಕಿನ ಶೈಲಿಯೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗದ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಕಬಳಿಸುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಚಿಂತನೆಯಂತೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮನಃಸಂತೋಷ ತಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗೆಯೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಗಳಲ್ಲಿ, ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸುವುದು.

37. ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ

ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತದ ಜನಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಸೃಷ್ಟಿ ಹೀಗೆ ಭಿನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನೆರವಾಗಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಭಾರತ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಕೃಷಿಪ್ರಧಾನ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದೇಶ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಪುಲವಾದ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ರೈತಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಕೃಷಿ- ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನಾ ಸಲಹೆಗಾರರ ಅಗತ್ಯ ತೀರಾ ಇದ್ದು, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಮೀಡಿಯಂ ರೇಂಜ್ ವೆದರ್ ಫೋರ್‌ಕಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಗ್ರೋ ಅಡ್ವೈಸರೀಸ್ ಎಂಬ ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಯೋಜನೆ ಮೂಲಕ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ.

ಇನ್ಸಾಟ್-2 ಉಪಗ್ರಹದ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆರಂಭವಾಗುವುದರೊಂದಿಗೆ ಉಪಗ್ರಹ ಆಧರಿತ ಹವಾಮಾನ ಸೇವೆಯನ್ನೂ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಸಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇದೀಗ ಮುಕ್ತಾಯದ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಯಶಸ್ಸಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಇಡೀ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಗುರಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಹೊಸ ತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಳಹಂತದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ಸುಸ್ಥಿರ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಕೂಡಾ ನೆರವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಾದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ನೀರು

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಿತವೆಚ್ಚದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣದ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ಜನರಿಗಾಗಿ ಹಲವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದೀಗ ರೈತಾಪಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಉಪಗ್ರಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನೆ, ವಾತಾವರಣ ಸಂಶೋಧನೆ, ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಯ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು, ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವುದು, ತಳಹಂತದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಸೃಷ್ಟಿ, ಉತ್ಪಾದನಾ ತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಬಡವರ ಕಲ್ಯಾಣ, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಕೃಷಿಪ್ರಧಾನ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ದೇಶ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಪುಲವಾದ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ರೈತಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಕೃಷಿ- ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚನಾ ಸಲಹೆಗಾರರ ಅಗತ್ಯ ತೀರಾ ಇದ್ದು, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸೆಂಟರ್ ಫಾರ್ ಮೀಡಿಯಂ ರೇಂಜ್ ವೆದರ್ ಫೋರ್‌ಕಾಸ್ಟಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಆಗ್ರೋ ಅಡ್ವೈಸರೀಸ್ ಎಂಬ ಬಹುಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಯೋಜನೆ ಮೂಲಕ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ.

ಮುನ್ಸೂಚನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೀಡುವ ಮಾಹಿತಿಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಕೂಡಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಮಧ್ಯಮ ಅಂತರದ ಮುನ್ಸೂಚನೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಧರಿತ ಮಹತ್ವದ ಹವಾಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆನಂದ್, ಹಿಸ್ಸಾರ್, ಲಾಧಿಯಾನಾ, ಪಂಥನಗರ, ತ್ರಿಚೂರ್, ಬಿಕನೇರ್, ಫಾಜಿಯಾಬಾದ್, ಜಬಲ್ಪುರ, ಕಾನ್ಪುರ ಮತ್ತು ರಾಯಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವು ನಿಯೋಜಿಸಿದೆ.

ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗಾಗಿ ಸಣ್ಣಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಾವರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಗರಿಷ್ಠ ಬಳಕೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಯೋಜನೆಯೂ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಇದರ ಅನ್ವಯ ಆವೆಮಣ್ಣಿನ ನೀರು ಹೊರಸೂಸುವ ಸಾಧನವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಾಗಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಬೇಡ. ನೀರಿನ ಕೆಳಮುಖ ಒತ್ತಡ ತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಾಧನ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಜತೆಗೆ ಇದು ನೀರಿನ ಸಮರ್ಪಕ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ನೀರಿನ ಉಳಿತಾಯಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಜಲಾನಯನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ನೀರು ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಉಪಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಈಗ ಮುಕ್ತಾಯದ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಪೋಲಿಯೊ ಮತ್ತು ಇತರ ರೋಗಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಚಲನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾದ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಬಹಳಷ್ಟಿದೆ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ತೊಂದರೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ, ಲೋಹದ ಕ್ಯಾಲಿಪರ್‌ಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಡಿಎಸ್‌ಟಿ ತನ್ನ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಹೊಸ ಫೈಬರ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಲಘುತೂಕದ ಪಾಲಿಮರ್ ಫ್ಲೋರ್ ರಿಯಾಕ್ಟನ್ ಆರ್ಥೋಸಿಸ್ ಸಾಧನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿವೆ.

ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಾಧನಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ರಕ್ತವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಇಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಕ್ತಚೀಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 20 ಲಕ್ಷ ರಕ್ತ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಈಜಿಪ್ಟ್‌ಗೆ ಕೂಡಾ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೃದಯ ಕವಾಟ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಳಕೆ ಕೂಡಾ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಹೈಡ್ರೊ ಸೆಪ್ಯುಲಸ್ ನಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ಮೆದುಳು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಲಿದೆ.

ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಕೌಶಲವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ, "ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮೂಲಕ ಸಮೂಹ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ" ಎಂಬ ವಿನೂತನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ಸುಸ್ಥಿರ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲ ಹೊಸ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಕೃತಕ ವಜ್ರವನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪಾಲಿಶ್ ಮಾಡುವುದು, ಫೈಬರ್ ಕೋಟಿಂಗ್ ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ತಯಾರಿಯಂಥ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರ ಕೌಶಲ ಉನ್ನತೀಕರಣದ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೋಳಿಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಗರಿಯಿಂದ ಬೀಸಣಿಗೆ ತಯಾರಿಕೆ, ಮಣ್ಣು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಮರಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಮೂಲಕ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದು, ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ತೆಂಗಿನ ನಾರಿನಿಂದ ಫೂಟ್ ಮ್ಯಾಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯುವುದು, ಸುಧಾರಿತ ಮಗ್ಗಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು 28 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಆಂಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಸೇಲಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯೆರಚೌಡು ಪ್ರದೇಶದ ಸೆವರವನ್ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಆದಾಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಮೊಲ ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಗೃಹನಿರ್ಮಾಣದಂಥ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಅದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೊಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಿಗಾಗಿ "ಬುಡಕಟ್ಟು

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆ ಯೋಜನೆಯಡಿ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿನೂತನ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಆಹಾರ, ವಸತಿ, ಬಟ್ಟೆ, ಗೃಹಬಳಕೆ ಸಾಧನ ಸಲಕರಣೆಗಳು, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ಆದಾಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾದರಿ ಹೊಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಜಾಗೃತಿ ಶಿಬಿರಗಳು, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತಿತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

"ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವೆಚ್ಚ ಮಿತಿಗೊಳಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ"ವು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಮನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅನ್ವಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಕೌಶಲವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಾರರ, ಮೇಸ್ತ್ರಿಗಳ, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳ, ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಿಗಳನ್ನು ತರಬೇತುಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಇದರ ಜತೆಗೆ ಮಿತವೆಚ್ಚದ ವಿಧಾನವಾದ, ತೀರಾ ಹಗುರವಾದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಮೇಲೆಯೂ ಹಾಕಬಹುದಾದ ಮಾರ್ಕೊ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಚಾವಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದೆಹಲಿಯ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಲ್ಟರ್‌ನೇಟಿವ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದೆ. ಈಗ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಛಾವಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂರನೇ ಒಂದರಷ್ಟು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಡಿ ಛಾವಣಿ ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಛಾವಣಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲೇ ತಯಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲರು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪಗ್ರಹ ಹವಾಮಾನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಇದೀಗ ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ಸಾಟ್-2 ಭೂ ಸ್ವೀಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇನ್ಸಾಟ್-2 ಉಪಗ್ರಹ ಸಹಾಯದಿಂದ ಇದು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ, ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವದೇಶಿ ನಿರ್ಮಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ. ಇದು ಇನ್ಸಾಟ್-1 ಮತ್ತು ಇನ್ಸಾಟ್-2 ನೀಡುವ ಎಲ್ಲ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಶಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇನ್ಸಾಟ್-2 ಉಪಗ್ರಹದಿಂದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದು ಹವಾಮಾನ ಮುನ್ಸೂಚಕರಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಹಲವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಬಹಳಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

38. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂತರ್ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉನ್ನತೀಕರಣವು ಸ್ವಚ್ಛ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅಪಾಯಮುಕ್ತ ಪರಿಸರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ.

ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಪರಿಸರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಎರಡು ಅಂಶಗಳಿವೆ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದು ಮಾಲಿನ್ಯ ಮುಕ್ತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು, ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಕೃತಿ ಸೌಂದರ್ಯ, ರಮ್ಯ- ಅದ್ಭುತ ಪರಿಸರದ ಬದಲು ಇದೀಗ ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ, ಇಂಥ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮತ್ತು ಸಹಜ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವೇಳೆ ಬರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗಾಗಿ ಶುದ್ಧ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವ್ಯಾಹತ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣ ಹಲವಾರು ನೈಸರ್ಗಿಕ ತಾಣಗಳ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹಾಳುಗಡೆದಿದೆ. ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭೂಶೃಂಗಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ವ್ಯಾಪಕ ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಹಾನಿ ಮಾಡದೇ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ. ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲೇ ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಮಾಡುವುದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದೀಗ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಇದೀಗ ಅದರಿಂದ ಪರಿಸರದ ಮೇಲಾಗುವ ಹಾನಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕೂಡಾ ಅಳೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ವಾಹಕವಾಗಿ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಶಾಂತಿ, ಯಾವ ಹಾನಿಯನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಅದನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೆ, ವಿನಾಶದ ಬದಲು ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾದರೆ, ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಾವು ಪರಿಸರವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಇಂದು ಅತ್ಯಂತ ಸಕ್ರಿಯ ಮತ್ತು ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ವಿಷಯ ಎಂದರೆ ಪರಿಸರ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ಪರಿಸರದ ಜತೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ವಿಶ್ವ ವ್ಯಾಪಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಪಾಲು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ ಆರರಷ್ಟು. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರು ಮಾಡುವ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡ 13ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಳೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗದು.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ನಾವು ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇತರ ಯಾವುದೇ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಾಹಸಗಳಂತೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಲಾಭದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇತರ ಹಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಂತೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಪರಿಸರ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡದೇ ಯಥಾಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವು ಅಧಿಕಾರಯುತ ಸಾಮಾಜಿಕ- ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹಾಗೂ ಸಹಜ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ತೀರಾ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಕೆಲ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಆದ್ಯತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪಾರಂಪರಿಕ ಸ್ಮಾರಕಗಳು ಉತ್ತಮ ಪ್ರವಾಸಿತಾಣಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇಂಥ ಸ್ಥಳಗಳು ಪ್ರವಾಸಿಗಳಿಗೆ ವಿಹಾರಧಾಮವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಉತ್ತಮ ರಮ್ಯ ಪರಿಸರವನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಆದ್ಯತೆ ಇದೀಗ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತದೆ. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಹೋಟೆಲ್ ಮತ್ತು ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್‌ಗಳು, ರಸ್ತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಬೇಕಾದ್ದು. ಇವೆರಡೂ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಮಾರಕ. ಪರಿಸರದ ಮೇಲಾಗುವ ಹಾನಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕನಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರೂ, ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಅತಿಯಾದ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕೆಲ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ವಿಶ್ವಾದ್ಯಂತ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. 1989ರ ಹೇಗ್ ಘೋಷಣೆಯಿಂದ ಇದು ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳ ಬದ್ಧತೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿವೇಚನಾಬದ್ಧ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಕ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಬ್ರೆಜಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ 1992ರ ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭೂಶೃಂಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಕೂಡಾ ಸುಸ್ಥಿರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತೃತ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು ಹಾಗೂ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಸಮಗ್ರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಡಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದೀಗ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಇದೀಗ ಅದರಿಂದ ಪರಿಸರದ ಮೇಲಾಗುವ ಹಾನಿಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕೂಡಾ ಅಳಿಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅರವಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಪ್ರದೇಶದಂಥ ಕೆಲ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪರಿಸರಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಮತ್ತು ವನ್ಯಧಾಮಗಳ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ವಾಣಿಜ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಅವ್ಯಾಹತ ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣವು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಂತ ಕರಾವಳಿ ಅಥವಾ ಕಡಲತೀರದ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಹಾಳುಗಡವಿದೆ. ಮರಳಿನ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿವೆ. ತೆರೆಗಳು ಅಪ್ಪಳಿಸುವುದರಿಂದ ಇಂಥ ಸಂಕೀರ್ಣ ಪರಿಸರದ ಸಹಜ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಡಲೈಕ್ರಂತ ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಕಡಲತೀರದ ರೆಸಾರ್ಟ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದ ವೇಳೆ ಸಹಜ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿದ್ದರೂ, ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೇ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಕಡಲತೀರದ ರೆಸಾರ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದ್ದು, ಶ್ರೀಮಂತ ಜೀವನಶೈಲಿಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಂತರ್ಜಲದ ಅತಿಯಾದ ಬಳಕೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅಸಮತೋಲನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆಯ ಜಲಚರಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ನಿಶ್ಯಬ್ದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಇದು ಹಾಳುಗಡವುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ವಾಸ್ತವ. ಇದರ ಜತೆಗೆ ಸಮುದ್ರ ದಂಡೆ ಪ್ರದೇಶದ ಕ್ಷಾರೀಯ ಅಂಶಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಜೌಗು ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಇದು ಮಾರ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಕ್ಷಾರೀಯ ನೀರಿನ ಪರಿಣಾಮ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೂಡಾ ಹಾಳುಗಡವುತ್ತದೆ. ಬೆಟ್ಟಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಕೂಡಾ ಸಾಹಸದ ಕೆಲಸ. ಅತಿಯಾದ ಜನದಟ್ಟಣೆ ಮತ್ತು ಅವ್ಯಾಹತವಾದ ನಿರ್ಮಾಣಗಳುಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹಿಮಾಲಯ ಪ್ರದೇಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಗಿರಿಧಾಮಗಳ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುತ್ತವೆ. ಇದು ಭೂಸಹಜ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವ ಜತೆಜತೆಗೆ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನೀರು ಹಾಗೂ ಘನ ತ್ಯಾಜ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿದ್ಯುತ್. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಹೊರಬರಬೇಕಾದರೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಿತವ್ಯಯ ಸಾಧಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಅನುಕೂಲತೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಗಿರಿಧಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಖರತೆಯ ಲಾಭ ಪಡೆದು ಮತ್ತು ಹೇರಳವಾಗಿ ಇರುವ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಕರಾವಳಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಅಲೆಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಉಷ್ಣತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ, ಹವಾನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಂಥ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಹಂತದಲ್ಲೇ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಬೆಳಕನ್ನೇ ಕೃತಕ ಲೈಟಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸೌರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನೀರು ಬಿಸಿ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಓವನ್‌ಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಸೋಲಾರ್ ಕುಕ್ಕರ್‌ಗಳ ಬಳಕೆ, ಪುನರ್‌ಬಳಕೆ ಇಂಥನ ಮೂಲದಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ವಿದ್ಯುತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಂಥ ಅಂಶಗಳು ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಯೋಜನೆಗಳ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಬೇಕು.

ಬಹುಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ದೇಶೀಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರು ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳ ಸಹಜ ಇರುವಿಕೆಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸವಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವನ್ಯಧಾಮಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಪರ್ವತಶ್ರೇಣಿ, ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡ, ನದಿ ಮತ್ತು ಸರೋವರಗಳು ಕೂಡಾ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಸಾಹಸ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ತಾಣಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಬೈಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸ್ಕೈಯಿಂಗ್ ಪ್ರಿಯರಿಗೂ ಇದು ಪ್ರಶಸ್ತ ತಾಣಗಳು ಎನಿಸಿವೆ.

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅತ್ಯಂತ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ಪರಿಸರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಸವಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಬೇಕು. ಅದರ ನಾವು ಮಾಡುವ ದೊಡ್ಡ ತಪ್ಪು ಎಂದರೆ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಿಕ್‌ನಿಕ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾಹಸ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನಗಳು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಭಾನುವಾರದ ಸುಂದರ ಸಂಜೆಯನ್ನು ಕಳೆಯಲು ಇರುವ ವಿಹಾರ ತಾಣಗಳಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಆಟವಾಡುವ, ಸ್ವಿಪಿಂಗ್ ತಾಣವೂ ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲವೇ ದೋಣಿವಿಹಾರದ ಸ್ಥಳವೂ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪ್ರವಾಸಿ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದಲ್ಲದೇ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಪ್ರವಾಸಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ವನ್ಯಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಹಜ ವಾಸತಾಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಮೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಇಂಥ ವನ್ಯಧಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಂದರಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಬಾಟಲಿಗಳು, ಕ್ಯಾನ್‌ಗಳು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಚೀಲಗಳು ಹರಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಕೇವಲ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಇಂಥ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸಾವಿಗೂ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಅಥವಾ ತಿಂಡಿತಿನಸುಗಳ ಖಾಲಿ ಪೊಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಇಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕದಂತೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಇಂಥ ವನ್ಯಧಾಮಗಳು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಾಹನಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಬ್ಯಾಟರಿ ಚಾಲಿತ ಶಬ್ದರಹಿತ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರದ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಾವೇಕೆ ಬಳಸಬಾರದು?

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಾಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ. ಅದು ಗಿರಿಧಾಮದಲ್ಲಿರಬಹುದು; ಕಡಲತೀರದಲ್ಲಿರಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ವನ್ಯಧಾಮಗಳಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿನ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಅಧಿಕ ದಟ್ಟಣೆಯಾಗದಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಕೂಡಾ ಅಗತ್ಯ. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವ ಪ್ರವಾಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು. ಗರಿಷ್ಠ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಮೂಲಕ ಆ ಪ್ರವಾಸಿತಾಣದ ಆರ್ಥಿಕ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇ ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಂಡು ಅಗತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೂರಕ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೂ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ ಎಂದರೆ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ. ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪವಿತ್ರಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ನಿವಾಸಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಕೂಡಾ ಮುಕ್ತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಮನೋಭಾವ ಸ್ಥಳೀಯರಲ್ಲೂ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ. ಜತೆಗೆ ಇಂಥ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಹಸ್ತ ಚಾಚುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಇಂಥ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಮನೋಭಾವದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ, ಸ್ಥಳೀಯರ ಭಾವಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಪರಿಣಾಮವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ಚಿತ್ರಣ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ.

ಇಂಥ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಅಂಶಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಪರಿಸರವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮವನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಎಲ್ಲ ಅವಕಾಶಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾಳಜಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಮೂಡಬೇಕಾದ್ದು ಅನಿವಾರ್ಯ.

39. ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸಗಳು

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯೋಗವು ಯಮ, ನಿಯಮ, ಆಸನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ ಧಾರಣ, ಧ್ಯಾನ, ಸಮಾಧಿ ಎಂಬ ಅಷ್ಟ ಅಂಗಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಬಂಧ, ಮುದ್ರಾ, ಷಟ್ಕರ್ಮ, ಯುಕ್ತಾಹಾರ, ಯುಕ್ತಕರ್ಮ, ಮಂತ್ರ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಹಾಯಕ ಸಾಧನಗಳ ಮೂಲಕ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಯಮ : ಆತ್ಮ ಸಂಯಮಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ಆಚರಣೆಗಳು/ನಿರ್ಬಂಧಗಳು/ನೀತಿತತ್ವಗಳು. ಇವು 5 - ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆ, ಆಸ್ತೇಯ, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೆ, ಅಪರಿಗ್ರಹ.

ನಿಯಮ : ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಚರಣೆಗಳು : ಇವು ಕೂಡ 5 - ಶೌಚ, ಸಂತೋಷ, ತಪ, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯ ಈಶ್ವರ ಪ್ರಾಣಿಧಾನ. ಈ ಎರಡೂ ಯಮ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಆಚರಣೆಗಳು ಯೋಗ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಆಸನ : ದೇಹವನ್ನು ವಿವಿಧ ಭಂಗಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಿ ದೇಹಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಆ ಮೂಲಕ ಮಾನಸಿಕ ಏಕಾಗ್ರತೆಯನ್ನು ತರುವುದು. ಆಸನಗಳಿಂದ ದೇಹದ ಎಲ್ಲ ಅವಯವಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತೆ ಬರುವುದಲ್ಲದೇ ಅಭ್ಯಂತರ ಅಂಗಗಳಿಗೂ ವ್ಯಾಯಾಮವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ : ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾಗೃತ ಉಸಿರಾಟದ ಮೂಲಕ (ಪ್ರತಿದಿನ ನಾವು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ಉಸಿರಾಡುತ್ತೇವೆ) ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಸಾಧಿಸುವುದು, ತನ್ಮೂಲಕ ಮನಸ್ಸಿನ ಹತೋಟಿಗೂ ಸಹಾಯವಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಉಸಿರಾಟದ ವ್ಯಾಯಾಮ ಎನ್ನಬಹುದಾದರೂ ಸತತ ಅಭ್ಯಾಸದ ನಂತರ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರಕ, ಕುಂಭಕ, ರೇಚಕದ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು.

ಪ್ರತ್ಯಾಹಾರ : ಬಾಹ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಹರಿಯುವ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಂದ, ಹಿಂಪಡೆಯುವುದು.

ಧಾರಣ : ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಭ್ಯಂತರವಾಗಿ ಹರಿಸುವುದು, ಏಕಾಗ್ರಗೊಳಿಸುವುದು.

ಧ್ಯಾನ : ಆತ್ಮ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಸಮಾಧಿ : ವಿಚಾರ ರಹಿತ ಶೂನ್ಯ

ಬಂಧ ಮತ್ತು ಮುದ್ರೆಗಳು : ಪ್ರಾಣಾಯಾಮದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಶಾರೀರಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು. ಇವುಗಳೂ ಕೂಡ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೌಶಲ್ಯಪಡೆಯಲು/ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲ.

ಪುಟಕ್ರಿಯೆಗಳು : ಆರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ ಮಲ ಮತ್ತು ವಿಷಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊರಹಾಕಿ ದೇಹವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು.

ಯುಕ್ತಾಹಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ಮ : ಯೋಗಸಾಧಕರು ಚೆನ್ನಾದ ಯೋಗಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಫಲಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ಆಹಾರ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾತ್ವಿಕ ಆಹಾರ ಅಥವಾ ಯೋಗಿಕ ಆಹಾರ ಅಥವಾ ಯುಕ್ತ ಆಹಾರ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ನಾವು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕೂಡ ಉತ್ತಮವಾಗಿರಬೇಕು, ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತಿರಬೇಕು. ಇಂದು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟ ಅಂಗಗಳ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಯೋಗ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಲಾಭಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಾಗಿದ್ದು ಅವೆಲ್ಲವು ಸತ್ಯವೆಂದು ಸಾಬೀತಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳ ಆಚರಣೆಯಿಂದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜೀವರಾಸಾಯನಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾಗುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲಾಗಿದೆ. ಜಾಲತಾಣಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಇಂದು ಈ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಈಗೀಗ ವಿವಿಧ ಯೋಗ ಪ್ರಚಾರಕರು/ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಆದ ಸುಧಾರಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಕಲಿಕಾ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಯೋಗ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಯೋಗದ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಯೋಗ

ನಾವು ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯೇ ನಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ನಮಗೆ ಬಂದೆರುವ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ. ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಮುಂದುವರೆಯುವುದರಿಂದ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕ. ಹಾಗಾಗಿ ಆಗಿನಿಂದಲೇ ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಈ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯ ಮೆಲೆ ಅನೇಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಬದಲಾದಲ್ಲಿ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು, ಶ್ರೀಮಂತರಲ್ಲಿ ಬೊಜ್ಜಿನ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಸದಾ ಕುಳಿತೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಛೇರಿ ಕೆಲಸವು ಹೃದಯದ ರಕ್ತನಾಳ ಕಾಯಿಲೆಗೆ ಕಾರಣವಾದರೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಚಟಗಳಾದ ಮದ್ಯಪಾನ ಮತ್ತು ಧೂಮಪಾನಗಳು ಹೃದ್ರೋಗ ಮತ್ತು ಲಿವರ್ ಸರೋಸಿಸ್‌ಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಯೌಗಿಕ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯು ಸತ್ವಯುತ ಆಹಾರ, ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮ, ಆಸನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಧ್ಯಾನ, ಒಳ್ಳೆಯ ಹವ್ಯಾಸ, ಮಾನಸಿಕ ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಒತ್ತಡ ರಹಿತ ಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿಸಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯೌಗಿಕ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಆರೋಗ್ಯಯುತ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟಾಗ ಯೋಗದ ಪರಿಪಾಲನೆಯಿಂದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನಶೈಲಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿಯೂ ನಾವು ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಸಂಬಂಧ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ ಒತ್ತಡವು ಅನೇಕ ರೋಗಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅಂಥ ಒತ್ತಡ ಮುಕ್ತ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಯೋಗದಿಂದ

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ದೈಹಿಕ ಖಾಯಿಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯವಂತರಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮಾನಸಿಕ ಸದೃಢತೆ, ಶಾಂತಿ, ಸಮಾಧಾನ, ಧನಾತ್ಮಕ ವಿಚಾರಗಳು ಅವಶ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ವೈದ್ಯರೂ ಕೂಡಾ ಇಂದು ಯೋಗವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿದೇಶಿಗರಂತೂ ಮುಗಿಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ.

ಯೋಗ ಧರಪಿ

ಯೋಗ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು, ನೋವು ನಿವಾರಕವಾಗಿ, ರೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಾಗಿ ಬಳಸುವುದನ್ನು 'ಯೋಗ ಚಿಕಿತ್ಸೆ' (ಯೋಗ ಧರಪಿ) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನೇರವಾಗಿ ಇಂಥ ರೋಗಕ್ಕೆ ಇಂಥದೇ ಯೋಗಾಸನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಮಾಡಬೇಕು, ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ನಿಖರವಾದ ಉಲ್ಲೇಖ ಯೋಗ ಕುರಿತಾದ ಯಾವ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪತಂಜಲಿ ಯೋಗ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ 'ವ್ಯಾಧಿ' ಅಂದರೆ ರೋಗ ಅಥವಾ ತೊಂದರೆಯು ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸುಖಪೂರ್ಣ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಹಠಯೋಗದ ಪುಸ್ತಕಗಳಾದ ಹಠಯೋಗ ಪ್ರದೀಪಿಕಾ, ಘೇರಂಡಸಂಹಿತಾ, ಯೋಗ ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಸಂಹಿತಾ, ಯೋಗ ರಹಸ್ಯ ಮುಂತಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಆಸನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಮುದ್ರಾ, ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಧಿ ನಿವಾರಕಗಳಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಬಹುದೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಲವು ಯೋಗಾಚಾರ್ಯರು ವ್ಯಾಧಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಯೋಗ ಧರಪಿಗಳನ್ನು ಸಂರಚಿಸಿ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಅವರವರ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ಯೋಗ ಧರಪಿಯು ಈ ಮುಂದಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಮೇಲೆ ಇದೆ.

- 1) ಪತಂಜಲಿ ಯೋಗ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕ್ರಿಯಾಯೋಗ, ಅಷ್ಟಾಂಗ ಯೋಗ, ಚಿತ್ತವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧ.
- 2) ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪದೇಶಿಸಿದ ಪಂಚಕೋಶಗಳು.
- 3) ಪತಂಜಲಿ ಯೋಗ ಸೂತ್ರ ಮತ್ತು ಹಠ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿವಿಧ ದೇಹ ಶುದ್ಧಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು.
- 4) ಹಠಯೋಗ, ಕಂಡಲಿನಿ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವ ನಾಡಿಶುದ್ಧಿ, ಚಕ್ರಜ್ಞಾನ, ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ, ಮುದ್ರೆ, ದೃಷ್ಟಿ (ತ್ರಾಟಕ).
- 5) ಪತಂಜಲಿ ಯೋಗ ಸೂತ್ರ, ಮಂತ್ರಯೋಗ, ಹಠಯೋಗದ ಪ್ರಕಾರ ಮನಸ್ಸಿನ ಏಕಾಗ್ರತೆ.
- 6) ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ಕರ್ಮಯೋಗ, ಜ್ಞಾನಯೋಗ, ಭಕ್ತಿಯೋಗದ ಉಪದೇಶಗಳು
- 7) ತಂತ್ರಯೋಗದ ಕೆಲ ಆಚರಣೆಗಳು

ಈಗೀಗ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಯೋಗವು ಒಂದು ಅತಿರಿಕ್ತ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣಾ ವಿಧಾನವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ದಿನ ದಿನೇ ಯೋಗ ಆಚರಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಅನೇಕ ಲಾಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡದ ಹತೋಟಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳು ಇವೆ. ಮತ್ತು ಇತರ ಹೃದಯ ಸಂಬಂಧಿ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಅಂಶಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಅದರೆ ಯಾವ ಯೋಗಾಚರಣೆಯಿಂದ ಯಾವ ರೋಗ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ದೃಢಪಟ್ಟಿಲ್ಲವಾದರೂ ಟೈಪ್ 2 ಡಯಾಬಿಟಿಸ್‌ನ ಹತೋಟಿ, ಗ್ಲುಕೋಸ್ ಸಹನಶಕ್ತಿ, ಲಿಪಿಡ್ ಪ್ರೊಫೈಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟುವಿಕೆಯನ್ನು, ಶ್ವಾಸ ಕೋಶದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಧುಮೇಹ ಹೊಂದಿದ ವಯಸ್ಕರಲ್ಲಿ ಸಿಂಪ್ಯಾಥೆಟಿಕ್ ನರಗಳ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಭಾವ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಕರಲ್ಲಿ ಯೋಗವು ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಚರಣೆಯಾದಾಗ ಮಧುಮೇಹ, ಅಧಿಕ ರಕ್ತದೊತ್ತಡಗಳಲ್ಲಿ ವಷಢ ಪ್ರಮಾಣ ತಗ್ಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಹೃದ್ರೋಗದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ತೊಡಕುಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಯೋಗ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೊರಹಾಕುವ ಸಂಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗೊಂಡಿವೆ.

ಯೋಗದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ

ಯೋಗವು ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ (ಮನೋದೈಹಿಕ ಔಷಧಿಯಾಗಿ ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ) ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಕೆಲ ವಿವರಣೆಗಳು.

- 1) ದೇಹದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಣೆಗೊಂಡ ವಿಷಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಶುದ್ಧಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊರಹಾಕುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಹಕ್ಕೆ ಹಗುರವಾದ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಯೋಗಿಕ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವ್ಯಾಯಾಮಗಳ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸ್ತೋತಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಸರಾಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ರೋಗಾಣುಗಳು ಸಂಕರವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ತನ್ಮೂಲಕ ರೋಗಾಣುಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- 2) ಯೌಗಿಕ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯಿಂದಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾತ್ವಿಕ ಆಹಾರ ಸೇವನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಆಹಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಆಂಟಿಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್‌ಗಳ ಗುಣವನ್ನು ಅಧಿಕಗೊಳಿಸಿ ಫೀರ್ವಾಡಿಕಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಹೀನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

- 3) ಒಂದು ದೈಹಿಕಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ (ಆಸನ) ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಸ್ಥಿತವಾಗುವುದರಿಂದ ಅದು ಅಭ್ಯಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- 4) ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಒಂದು ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ 15 ಬಾರಿ ಉಸಿರಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗದು. ಹಾಗಾಗಿ ಕೊನೇಪಕ್ಷ ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಎರಡು ತಾಸು ಯೋಗ ಮಾಡುವಾಗ ದೀರ್ಘ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಚ್ವಾಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇಡೀ ದಿನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಮ್ಲಜನಕ ಪುಷ್ಟಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಹದ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಚಯಾಪಚಯ ಕ್ರಿಯೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ.
- 5) ಯೋಗಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಭೌತಿಕ ಶರೀರವು 'ಅನ್ನಮಯಕೋಶ' ವಾಗಿದೆ. ಅನ್ನಮಯ ಕೋಶವು ಜೀವಂತವಾಗಿರಲು ಕಾರಣವಾದ ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯು 'ಪ್ರಾಣಾಮಯಕೋಶ' ವಾಗಿದೆ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ 'ಮನೋಮಯಕೋಶ'ವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅನ್ನಮಯ ಮತ್ತು ಮನೋಮಯ ಕೋಶಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರಾಣಾಮಯಕೋಶವಿದ್ದು ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಮಧ್ಯೆ ಸಮತೋಲನ ಸಂಬಂಧವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.
- 6) ಮನದಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಗಳು ಪಡಿಮೂಡುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿಯು ದೇಹದ ಎಲ್ಲ ನಾಡಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹರಿದು ರಕ್ತ ಚಲನೆಯು ಸಾರಾಗವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- 7) ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆಯು ನೆಲೆಯೂರುವುದರಿಂದ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸುಗಳ ಸಮತೋಲನ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.
- 8) ದೇಹ-ಭಾವನೆ-ಮನಸ್ಸಿನ ಮಧ್ಯೆ ಜಟಿಲತೆಯನ್ನು ದೂರಗೊಳಿಸಿ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ದೈಹಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಕೆಲ ತಂತ್ರಗಳಿಂದ ನೋವು ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೊರಗಿನ ಮತ್ತು ದೇಹದೊಳಗಿನ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.
- 9) ಜೀವನದ ಬಗೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ನೀಡಿ ಒಳ್ಳೆ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಯಮ, ನಿಯಮಾದಿ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ ಧೀಶಕ್ತಿ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಢ ವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ಅಂತಃಶಕ್ತಿಗಳು ಆರೋಗ್ಯವರ್ಧನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಅನಾರೋಗ್ಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅತಿ ಅವಶ್ಯ.
- 10) ದೇಹದ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಗಳು, ವ್ಯೂಹಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನರವ್ಯೂಹ, ನಿರ್ನಾಳ ಗ್ರಂಥಿವ್ಯೂಹಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ನರವ್ಯೂಹ ಮತ್ತು ನಿರ್ನಾಳ ಗ್ರಂಥಿವ್ಯೂಹಗಳು ಮೆದುಳಿನ ಹೈಪೋಥಲಾಮಸ್‌ನ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿವೆ. ಯೋಗವು ಹೈಪೋಥಲಾಮಸ್‌ನ ಮೇಲೆ ನೇರವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ನರ/ನಿರ್ನಾಳ ಗ್ರಂಥಿವ್ಯೂಹಗಳ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ವ್ಯೂಹಗಳ ಕಾರ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಧನಾತ್ಮಕ ಆರೋಗ್ಯ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಔಷಧಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಜಂಟಿಯಾಗಿ 'ಯೋಗ'ವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ರೋಗಿಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೇಗ ಗುಣಮುಖರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಯೋಗ ಮತ್ತು ಆಯುರ್ವೇದ

ಈ ಎರಡೂ ಸಂಯಾಮಿ ಅವಳಿಗಳಂತೆ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲಾಗದ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು. ಎರಡೂ ವೇದ ಮೂಲದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದಂಥವು. ಸತ್ವ ರಜ ತಮ ಸಿದ್ಧಾಂತದ (ತ್ರಿಗುಣ ಸಿದ್ಧಾಂತ) ಹಾಗೂ ಪಂಚ ಮಹಾಭೂತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿವೆ. ದೇಹ ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎರಡೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯೋಗ ಮತ್ತು ಆಯುರ್ವೇದ ಒಂದೊಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ದೇಹದ ಸಂರಚನೆ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಒಂದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಆತ್ಮದ ಪ್ರಭಾವದ ಬಗೆಗೂ, ನಾಡಿ, ಚಕ್ರ, ಪಂಚಕೋಶ, ಕುಂಡಲಿನಿ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬಗೆಗೂ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ದೈಹಿಕ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯೊಂದಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯು ಅವಶ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ಆಯುರ್ವೇದ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಔಷಧಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಆಸನ, ಪ್ರಾಣಯಾಮ, ಧ್ಯಾನ, ಮಂತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೆಗೆ ಆಯುರ್ವೇದ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಎರಡೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ದೇಹ - ಮನಸ್ಸು - ಇಂದ್ರಿಯ - ಪ್ರಾಣಶಕ್ತಿ ಇವುಗಳ ಗುಪ್ತ ಶಕ್ತಿ ಶಕ್ತಿಯ ಬಗೆಗೂ ಒಂದೇ ಅನಿಸಿಕೆ ಇದೆ. ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಅಳವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದವು ಯೋಗದ ಮಹತ್ವ ಹೇಳಿದರೆ, ಔಷಧಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾದಲ್ಲಿ ಆಯುರ್ವೇದ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಯೋಗ ಶಾಸ್ತ್ರವು ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ. ಪುರುಷಾರ್ಥ ಚತುಷ್ಟಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದು ವೈದಿಕ ಔಷಧಿಯಾದ ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನವಾದ ಯೋಗ ಎರಡೂ ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅನಾರೋಗ್ಯ ನೀಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ಅನಾರೋಗ್ಯ ಉಳ್ಳವರು ಆರೋಗ್ಯ ಮರಳಿ ಪಡೆವಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಆಳುತ್ತಿದೆ. ರೋಗಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸಿಸುವಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ತ್ವರಿತಗತಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಹವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ನಿಲುಕಲಾರದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲ ಬಯಸುತ್ತಿರುವುದು, ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಇತರೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು.

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಸೋವಿಯೂ ಸುರಕ್ಷಿತವೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯೂ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲರೂ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರತೆಯ ಅಡಿಪಾಯದ ಯೋಗ ಹಾಗೂ ಆಯುರ್ವೇದ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರಂಪರೆಳು ಆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿವೆ. ಸಮಾಜದ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿವೆ.

ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು 'ಯೋಗ' - ಒಮ್ಮೆ ಕಲಿತರೆ ಮುಗಿತಲ್ಲವೇ. ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಹಾರ ಪಾನೀಯದ ತರಹ ತಪ್ಪದೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಒಂದು ತಾಸು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಷ್ಟೇ.

ಭಾರತದಂಥ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಮುಂದುವರೆದ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಇಂದು ಆಯುರ್ವೇದ /ಯೋಗದಂಥ ಅತಿರಿಕ್ತ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನ್ನಣೆ ಇದೆ. ಆಧುನಿಕ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ರೀತಿರಿವಾಜುಗಳಿಗನುಸಾರ ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಸಂತೋಷಗಳು ಆಗದಿದ್ದರೂ, ಎಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವೇ ದೇವರು ಮತ್ತು ಸರ್ವಶಕ್ತಿವಂತ ಎನ್ನುತ್ತಾರೋ ಅಂಥಲ್ಲಿಯೂ 'ಯೋಗ'ವು ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನವರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಯೋಗ ಶಾಲೆಗಳು ಯೋಗ ಕೇಂದ್ರಗಳಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಅಲ್ಲದೇ ಭಾರತೀಯ ಯೋಗಪಾರಂಗತರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಸ್ವಂದನೆ ಗಮನಿಸಿದಾಗಲೇ ಇದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬರಿಂದ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಹರಡುವ ಜೀವಾಣು ಜನಿತ ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಗದ ಪಾತ್ರ ಅಷ್ಟು ಕಂಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜೀವಾಣುರಹಿತ ರೋಗಗಳು ಅಥವಾ ವಯೋಮಾನಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವ ರೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ವೈದ್ಯಪದ್ಧತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ 'ಯೋಗ' ಹೆಚ್ಚು ಬೇಡಿಕೆಯ ಅತಿರಿಕ್ತ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಾದದ್ದಂತೂ ಇಂದಿನ ಮುಚ್ಚಿಡಲಾರದ ಸತ್ಯ.

*****

40. ಹಣ ಹೂಡಿಕೆ - ಸುಧಾರಣೆ - ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

2016ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ 1ರಿಂದ ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಗಳು ಹಾಗೂ ನಿಗಮ ಮಂಡಳಿಗಳ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇವುಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪಾರದರ್ಶಕ ಮತ್ತು ವೈಚಾರಿಕ ತೆರಿಗೆ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದು, ಫಾರ್ವರ್ಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಆಯೋಗವನ್ನು ಭಾರತದ ಭದ್ರತಾ ಮತ್ತು ವಿನಿಮಯ ಮಂಡಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವುದರಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಯಮಗಳು, ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಸರಳೀಕರಿಸುತ್ತವೆ. ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆಯನ್ನೂ ತರುತ್ತವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ವಿಳಂಬವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ, ಕರಾರುಗಳ ಜಾರಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗಿವೆ.

ವ್ಯವಹಾರ-ಸ್ನೇಹಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯನ್ನು ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು ನವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಮೇಲ್ಮನೆ, ಕೆಳಮನೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆಗಳಿಂದ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತಾ, ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹಪೂರ್ವಕ ಹಸ್ತ ಚಾಚುತ್ತಾ ಅವರ ಸಹಕಾರ ಗಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ.

ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳೊಡನೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಮೇ 6,1015ರಂದು ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯು ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಮಾರಾಟ, ಬಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಏಕರೂಪದ ಸಮಗ್ರ ರೀತಿಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಹಲವಾರು ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳಾದ ಅಬಕಾರಿ ತೆರಿಗೆ, ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ, ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ, ವ್ಯಾಟ್, ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆ, ವಿಲಾಸ ಮತ್ತು ಮನರಂಜನಾ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಲವು ಮೇಲ್ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಉತ್ತಮ ತೆರಿಗೆ ಅಂಗೀಕಾರ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಯ ಅಡಿಪಾಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವನೀಯ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. ತೆರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅನಗತ್ಯ ದಾವೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಜಿಡಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 1 ಅಥವಾ 2ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಂದಾಜು.

ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಮಾಡಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದುವೆಂದರೆ : ಐದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ, ಅಂತಾರಾಜ್ಯ ಸರಕು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ 1% ತೆರಿಗೆ, ಮದ್ಯವನ್ನು ಇದರ ಪರಿಧಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದಿರುವುದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಉಂಟಾಗುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಸಹ ನಿಭಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಸಂಕೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಪುನರಾವರ್ತಿತ ದಾಖಲೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ವ್ಯಾಪಾರ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಿರುವ ಇಬಿಜ್ ಅಂತರ್ಜಾಲ ತಾಣ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ. ಇದು ಇ - ಗವರ್ನೆನ್ಸ್ ನ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಗ. ಇದು ವ್ಯವಹಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಲು ಹಾಗೂ ನಿಭಾಯಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸದ್ಯ ಹನ್ನೊಂದು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಆನ್ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳೂ ಜಿಟುಬಿ ಇಬಿಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ 26 ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯಿದೆ.

ಸರಕುಗಳ ಆಮದು ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹತ್ತರಿಂದ ಮೂರಕ್ಕೆ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಲು ತಗುಲುತ್ತಿದ್ದ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿಯೂ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು 90 ದಿನಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಫಾರಿನ್ ಇನ್ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಮೋಷನ್‌ಬೋರ್ಡ್ (67) ನ ಸುರಕ್ಷಾ ತೆರವು ಈಗ 30 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಪರ್ಕ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮೊದಲು 67 ದಿನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗ ಅದು 21 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರವು ನಿಯಂತ್ರಣಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರಳೀಕರಿಸಲು ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿದೆ. (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಫಾರ್ಮ್‌ಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಆಯೋಗ (FMC) ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಭದ್ರತಾ ಮತ್ತು ವಿನಿಮಯ ಮಂಡಳಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಬಂಧ ಕುರಿತಾದ 44 ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಐದು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಕಾನೂನು ಬದಲಾವಣೆಗಳು) ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಅಂಗೀಕಾರ ದೊರಕುವುದಲ್ಲದೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದ, ಸಮೂಹಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸುಮಾರು 250 ಕಾರ್ಮಿಕ ನೀತಿ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಏಕೀಕೃತ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮತ್ತು 'ಕಾರ್ಮಿಕ ತಪಾಸಣೆ ಯೋಜನೆ' ಎಂಬ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಸುಧಾರಣಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕ ತಪಾಸಣೆ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಮಾನದಂಡ ಹಾಗೂ ಪಾರದರ್ಶಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಉದ್ಯಮಗಳು ಅದರಲ್ಲೂ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಉದ್ಯಮಗಳು ಅದರಲ್ಲೂ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಉದ್ಯಮಗಳು ಅದರಲ್ಲೂ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿದ್ದ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಉದ್ಯಮಗಳು ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಉಸಿರಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಗುರುತಿನ ತಪಾಸಣೆಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನವನ್ನು ರೂ. 6500 ರಿಂದ ರೂ. 15000 ಕ್ಕೇರಿಸುವ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ, ನಿವೃತ್ತಿ ವೇತನವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಪ್ರಯತ್ನ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ಲಾಘನೀಯ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವ್ಯಾಧಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನ ಮಾಡಲು, ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಾಯ್ದೆ (1948), ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನು ಕಾಯ್ದೆ (1988) ಹಾಗೂ ಅಪ್ರೆಂಟಿಸಿಪ್ ಕಾಯ್ದೆ (1961) ಗಳಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಳದ ಅನುಮೋದನೆ ಪಡೆದು, ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಯಾರಾಗಿವೆ.

ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅನುಕೂಲತೆಗೋಸ್ಕರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಓವರ್ ಟೈಮ್ ಅವಧಿಯನ್ನು 50 ಗಂಟೆಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 100 ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 75ರಿಂದ 125 ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವರು ಇದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರಾದರೂ ಇದರ ದುರುಪಯೋಗ ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ದಂಡವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೆಲಸಗಾರರ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಗರಿಷ್ಠ ಅವಧಿಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲಸವು ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವೇತನಸಹಿತ ರಜಾದಂತಹ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಾರ್ಮಿಕರ 240 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು 90 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ.

1988ರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕಾನೂನು ಕಾಯ್ದೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಕಂಪನಿಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನು ವಿಧಿಸುವ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸದೆಯೂ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡಬಹುದು. ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ 10ರಿಂದ 40 ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಹಲವಾರು ವಿನಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಳಂಬವನ್ನು ತಡೆಯಬಹುದು.

ರಚನಾವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ

ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದರಿಂದ ಭಾರತದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರು ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. 2013ರಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಶೇಕಡಾ 3.7ರಷ್ಟು ಇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡಿತು. ಆದರೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನೈಪುಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಿಡಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯದ ಕಾಣಿಕೆಯು ಶೇಕಡಾ 15ರಲ್ಲೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಎನ್‌ಡಿಎ ಸರ್ಕಾರವು ಸಮಸ್ಯೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ 'ಮೇಕ್ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ' ಯೋಜನೆಯು ಭಾರತವು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಲು ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸ್ಥಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಸರಾಗಗೊಳಿಸಲು ಹಾಗೂ ಭಾರತವನ್ನು ವಿಶ್ವದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿಸಲು ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ದೂರಸಂಪರ್ಕ, ಜವಳಿ, ಆಟೋಮೊಬೈಲ್, ಜೈವಿಕ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು, ನಿರ್ಮಾಣ,

ಯೂನಿವರ್ಸಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್

PSI ನ ಸಂಭವನೀಯ ಪ್ರಬಂಧಗಳು

ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಲೆದರ್, ಔಷಧ ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೆ ವಲಯಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಬರೀ 6000 ರೂಪಾಯಿಯ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವು ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ 21000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರವು ರಚನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಂಜೂರಾತಿಯು ಶೀಘ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಸರಿಯಾದ ನೆರವು ಸಿಗದೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಶುರುವಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ನಿಂತುಹೋಗಿದ್ದವು. ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2014ರ ಅಂತ್ಯದ ವೇಳೆಗೆ ಸ್ಥಗಿತಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಸೇರಿರುವ ಷೇರು ಮೊತ್ತ 8.8 ಟ್ರಿಲಿಯನ್ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದು ಶೇಕಡಾ 7 ಜಿಡಿಪಿಗೆ ಸಮ.

ಮಧ್ಯಂತರ ಬೆಚಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ರಚನಾವ್ಯವಸ್ಥೆಗಾಗಿ 1,66,756 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟಿದ್ದ ಅನುದಾನವನ್ನು 1,81,134 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿಸಿತು. ಶಕ್ತಿ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ರಸ್ತೆಗಳು, ನಾಗರಿಕ ವಿಮಾನಯಾನ, ಬಂದರುಗಳು ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೆ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ. ರಚನಾವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, 2014-15ನೇ ಸಾಲಿನ ಬೆಚಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ/ಹೆದ್ದಾರಿಗಳು, ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಬಂದರುಗಳು, ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿಗಳು, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳ ರಚನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಧನ ಘೋಷಿಸಲಾಯಿತು.

2014-15ರ ಮಧ್ಯಂತರ ಬೆಚಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಿ ಸುಮಾರು 38,000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು 14,389 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಸಡಕ್ ಯೋಜನೆಯಡಿ ರಸ್ತೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿಯೂ ಮೀಸಲಿರಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಗರಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತೀ ಮುಖ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದ 8,500 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ 7,060 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಸಿಟಿ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಕಾಯ್ದಿರಿಸಲಾಗಿದೆ. 11,000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು 16 ಹೊಸ ಬಂದರು ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ, 4,200 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಲಹಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಹಲ್ದಿಯ ನಗರಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ 'ಜಲ ಮಾರ್ಗ ವಿಕಾಸ' ಯೋಜನೆಗೆ ಮೀಸಲಿರಿಸಲಾಗಿದೆ. 15000 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಉದ್ದದ ಅಡುಗೆ ಅನಿಲದ ಕೊಳವೆಯನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ. 500 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸೌರಶಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಮೆಟ್ರೋ ರೈಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು 5,000 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೋಸ್ಕರ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಗಾತ್ರದ ಉದ್ಯಮಗಳು ಭಾರತೀಯ ಉದ್ಯಮದ ಬೆನ್ನೆಲುಬುಗಳು. ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 40 ಹಾಗೂ ರಫ್ತಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳದ್ದೆ. ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ಸೃಷ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಇವುಗಳು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

41. ವಿದ್ಯುತ್ ಕ್ಷೇತ್ರ : ಹೊಸ ಮಜಲುಗಳು

ಕೃಪೆ : ಯೋಜನಾ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ 1947ರಲ್ಲಿ 1362 ಮೆಗಾವ್ಯಾಟ್‌ನಷ್ಟಿದ್ದ ಭಾರತದ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಈಗ 261,000 ಮೆ.ವ್ಯಾಟ್ ತಲುಪಿದೆ ! ದೇಶವು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ದೂರ ಕ್ರಮಿಸಿದೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಶೇಕಡ 60ರಷ್ಟು ಶಾಖೋತ್ಪನ್ನವೇ ಆಗಿದೆ - ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಮೂಲದ್ದು, ಅಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನಿಲ ಮೂಲದ್ದು, ಹಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ, ನವೀಕರಿಸಲಾಗದ ಶಕ್ತಿ ಮೂಲಗಳನ್ನೇ ಮುಂದೆ ತರಲು ಪುನಃ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜಲ ವಿದ್ಯುತ್ ಅನ್ನೇ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, 1,48,000 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಧ್ಯತೆ ಶೇಕಡ 70ರಷ್ಟು ಇನ್ನೂ ಬಳಕೆಯಾಗದೆ ಉಳಿದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ 50,000 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ನಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಧ್ಯತೆ ಬಳಕೆಯಾಗದೆ ಉಳಿದಿದೆ. ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಮೂಲದ ಸಾಧ್ಯತೆಯೂ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ್ದೇ. ಆದರೆ ಇದು ಕೆಲವು ಪರಿಸರ ಸಂಬಂಧಿ ಕಾಳಜಿಗಳಿಂದ ಜರ್ಝರಿತವಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ಈ ಮೂಲವೂ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದು ಭಾರತವು ಸದ್ಯ 6000 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ನಷ್ಟು ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಅನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು 2032ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ 63,000ಮೆ.ವ್ಯಾ.ಗೆ ಏರಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆ.

2009ರಲ್ಲಿ ಅಮೆರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶಾಂತಿಯುತ ಪರಮಾಣು ಒಪ್ಪಂದದೊಂದಿಗೆ 1000 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬೃಹತ್ ಪರಮಾಣು ವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪವನಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೌರಶಕ್ತಿ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಮೂಲದಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ತಮಿಳುನಾಡು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಮತ್ತು ರಾಜಸ್ಥಾನಗಳಂತಹ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಪವನಶಕ್ತಿ ಮೂಲದ 25,000 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ವಿದ್ಯುತ್‌ನೊಂದಿಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪವನಶಕ್ತಿಮೂಲದ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಗರಿಗಡಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸೌರಶಕ್ತಿಮೂಲದ ವಿದ್ಯುತ್ ಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಪವನ ಶಕ್ತಿಯು 1.5 ಲಕ್ಷ ಮೆ.ವ್ಯಾ. ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಸಾಧ್ಯತೆ 3 ಲಕ್ಷ ಮೆ.ವ್ಯಾ. ನಷ್ಟಿದೆ-ಈ ಪೈಕಿ 3,800 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ನಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಈಗ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸೌರವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚ ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಬರುವ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೇರೆ ಮೀರಿ ಬೆಳೆಯುವುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ 20,000 ಮೆ.ವ್ಯಾ. ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 1 ಲಕ್ಷ ಮೆ.ವ್ಯಾ.ಗೆ (2022ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ)